

Aan het College van burgemeester en wethouders van Gulpen-Wittem

Postbus 56

6270 AB Gulpen

Email: info@gulpen-wittem.nl

Onderwerp: Preventie- en handhavingsplan Jeugd en Alcohol Zuid-Limburg 2021-2024

Datum: 16 maart 2021

Geacht College,

Naar aanleiding van de totstandkoming van het Preventie- en handhavingsplan Jeugd en Alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 neemt de Adviesraad Sociaal Domein Gulpen-Wittem de vrijheid om middels dit schrijven een aantal gedachten, overwegingen en mogelijke suggesties met u te delen.

Het Preventie en handhavingsplan Jeugd en Alcohol is een wettelijke verplichting vanuit de drank en horecawet en niet vanuit de wetten in het sociaal domein. Het is in dit geval opgepakt vanuit de lijn publieke gezondheid en openbare orde en veiligheid. Formeel betekent dat dat de Adviesraad Sociaal Domein Gulpen-Wittem niet gehoord hoeft te worden wat betreft dit aandachtsgebied, omdat beide domeinen geen adviesorganen kennen. In onze rol als onafhankelijk adviesorgaan van het college staat het ons echter vrij om indien wij dat van belang achten het college ongevraagd van advies te voorzien of in ieder geval deelgenoot te maken van observaties en/of overwegingen die onze in dit geval jeugdige burgers aangaan.

Na consultatie van Daphne Smeets-Ramakers, beleidsmedewerker Jeugd van het team Samenleving hebben we meer zicht gekregen op het wettelijk kader dat regionaal gehanteerd wordt. Daarnaast heeft zij de lokale Gulpen-Wittemse context geschetst, waarbij de ideeën en ambities rond het in beeld brengen van de lokale situatie, de aandacht voor preventie en de totstandkoming van de uitvoeringsplannen gedeeld zijn. Deze inzichten geven de Adviesraad het vertrouwen dat we op het goede spoor zitten.

Urgentie

Als we in iets bredere zin naar preventie van verslavingen kijken, betreft het voor de adviesraad een belangwekkend onderwerp dat al onze gezamenlijke denkkraft verdient, zodat we de ongewenste maatschappelijke invloeden waaraan onze jeugd wordt blootgesteld het hoofd kunnen bieden. Dat heeft er toe geleid dat de ASD-werkgroep Jeugd het zinvol vond om nadere studie te verrichten met betrekking tot voorliggend preventie- en handhavingsplan Jeugd en Alcohol. Daartoe zijn de volgende documenten als onderleggers meegenomen, t.w. Preventie- en handhavingsplan Jeugd en Alcohol 2015-2019, Preventie- en handhavingsplan Jeugd en Alcohol 2021-2024, Mysteryshop onderzoek naleving leeftijdsgrens verkoop alcohol Zuid-Limburg 2018, Jeugdprofiel Gulpen-Wittem Jeugdgezondheidszorg Zuid-Limburg 2019, Gemeente Gulpen-Wittem Gezondheidsmonitor Jeugd 2019 GGD Zuid-Limburg, Aanmelding Inspiratieregio Zuid-Limburg voor een effectievere aanpak van

de ontwikkeling van kinderen 2019, Regionale Gezondheidsnota 2020-2023 Zuid springt eruit en de Gezondheidsatlas Zuid-Limburg. Met name het dashboard¹ van de Gezondheidsatlas Zuid-Limburg biedt interessante mogelijkheden om vergelijkingen te trekken met de jeugd in de ons omringende plattelandsgemeenten (Eijsden-Margraten, Vaals) en een stad als Maastricht of de gemiddelden van Zuid-Limburg.

Opbrengst

In de verkenning in het verlengde van dit plan gingen de gedachten van de werkgroep al gauw uit naar andere eigentijdse verslavingsvormen als drugs (cocaïne, heroïne, speed, cannabis enz.), daarnaast goedkopere alternatieven als lachgas, gbl, xtc, ketamine en gedragsverslavingen als gaming, shoppen, seks, eten, gokken, internet, die een bedreiging vormen voor het welbevinden van een deel van de huidige jeugdige generatie. We willen alcohol niet als een geïsoleerde verslavingsvorm benaderen, omdat daar ooit wettelijk voor gekozen is. We plaatsen het geheel van deze problematiek in een integrale benadering die vanuit de huidige sociaal maatschappelijke context beschouwd zou moeten worden. Zeker op basis van de vele zorgelijke rapportages ten aanzien van het geestelijk en lichamelijk welbevinden van onze jeugdige generatie als gevolg van de Corona-maatregelen.

Wat betreft het feitelijk voorliggende Preventie- en handavingsplan Jeugd en Alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 hebben we ervoor gekozen om daar niet verder op in te gaan. Van belang voor de Adviesraad Sociaal Domein is, wat staat ons te doen als dit plan door de raad vastgesteld is? Op welke wijze krijgt dit plan in praktische zin een vervolg? Welke afspraken maken we met elkaar als het gaat om de ontwikkeling van lokaal beleid en de uitvoering daarvan om de verslavingsproblematiek onder jeugdigen het hoofd te bieden?

Trend

Bij nadere beschouwing van de data betreffende het drinken van alcohol, het bingedrinken door de jeugd en de beschikbaarheid van alcohol voor hen over de periode 2013-2015-2019 constateert de Adviesraad Sociaal Domein Gulpen-Witterm dat in de afgelopen jaren het met de beste bedoelingen gevoerde beleid vrijwel niets heeft opgeleverd. Ook de liberale houding van een significant percentage ouders ten aanzien van de alcoholconsumptie van zoon of dochter baart zorgen. Datzelfde geldt ook ten aanzien van roken en het gebruik van soft- en harddrugs.

Voorgaande in ogenschouw nemende, komt de Adviesraad Sociaal Domein Gulpen-Witterm tot de volgende aanbevelingen die door het college, in het bijzonder wethouder Franssen hopelijk in overweging genomen worden.

- Focus op PREVENTIE. Handhaving en met name de wettelijke verplichting daarvan is helder. Maar dan. Toon lef en durf af te wijken. Kies voor een weg die recht doet aan de huidige sociaal maatschappelijke vraagstelling als het om alcohol en andere eigentijdse verslavingsvormen gaat.
- Kies samen met jeugdigen, ouders, scholen, verenigingen en maatschappelijke organisaties voor een brede aanpak in samenhang met aangrenzende beleidsterreinen en programma's.
- Verbreed het aandachtsgebied van het denken naar gezondheid in algemene zin, waarbinnen de verschillende vormen van verslaving opgenomen worden.

¹ <https://www.gezondheidsatlaszl.nl/jeugddashboard.html#collapse-collapsed>

- Maak deze zaken onderdeel van het Nationaal Preventieakkoord en de op te stellen lokale preventie-agenda.
- Voor zover dat mogelijk is over de periode 2015-2020 alsnog antwoord proberen te krijgen op voor de hand liggende vragen als: Wat zijn de concrete opbrengsten over de afgelopen periode (2015-2020)? Meer in het bijzonder hoe succesvol zijn de professionals geweest die actief zijn in het 'veld'? Welke dingen gingen goed, wat waren de teleurstellingen, welke concrete leermomenten zijn te benoemen enz.? Wat/welke opbrengst en meerwaarde heeft de doelgroep jeugd nu echt mogen ervaren? Op welke gebieden is tussentijds 'bijgestuurd'? Welke risico's zijn er om op de ingeslagen weg door te gaan, als we constateren dat bepaalde doelstellingen niet gehaald zijn? Enkel het voortzetten van lopende programma's lijkt op basis van de cijfers een heilloze weg.
- Misschien is het een idee om met elkaar, college en raad, af te spreken om op basis van voornoemde vragen waar mogelijk de huidige situatie in Gulpen-Wittem in beeld te brengen en dat als addendum toe te voegen aan dit regioplan. Dit addendum reikt op deze manier de bouwstenen aan voor een gedegen integraal uitvoeringsplan Jeugd en Gezondheid, waarin de huidige verslavingsproblemen waar onze jeugd mee kampt worden meegenomen.

In afwachting van uw reactie verblijven wij,

Met vriendelijke groet,

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Gulpen-Wittem.

Wiel Botterweck, voorzitter.

Bart Philip Kievit, secretaris